

acoli frater emericus et frater laure[ncius];
 ad turibulum frater franciscus succentor;
 invitatorium frater ambrosius de **oduarhel** (olv. Odvarhel,
 értsd: Udvarhely);
 lectionem primam sacristanus, secundam frater...
 3^{am} frater organista, quartam lapicida,
 quintam procurator, sextam conas, septimam sart[or],
 octavam bolefantat **ageb harapou**
 nonam **pocolbol-iot-nemocos** servito[r]

Majd ismét a következő magyar bejegyzés:

Mint esellut

mondot iamboroc: Kozonem Nekt[ek]

(Olv. mind ezelüt mondot jámborok, köszöném nekték.)

Mészöly Gedeon.

Szegedi tájszavak.

(Második közlemény.)

bagony: vagon.

baju: gyerekijesztő kísértettéle. Vigyázz még mögösz a baju.

bajusszol: mohón, jóétvággal eszik főképpen férfi [tréfás].
 Ugyan bajusszolta a n a lépéñt.

bakízű: nem rendes ízű, nem a megszokott ízű, pl. hús, bab stb.

bakkant: 1. 'vakkant' 2. elszólja magát. Éccő csak kibakkantotta, hogy mi a bántása.

mögbalázsol: a pap Balázs-áldásban részesíti a híveket torokfájásról. Ez a balázsolás. (Febr. 3.)

balik: balek. [Új szó].

bangorót: tönkrement ember [nem általánosan ismert szó]. A koma bangorót lött!

baráber: csavargó, aki éppen csak annyit dolgozik, amennyiből megél.

barack: gyerek fejbúbjára adott fricska. Na gyere Jócika, maj kapsz egy barackot!

baranyisossan: helytelenül, balgán, a baranyi ember módjára. Baranyi kocsira ültetni valakit: becsapni, elámítani, félrevezetni.

[barát]: embörbarát, asszonybarát, legénbarát, lánbarát, gyerökbarát. Embörbarát: férfinak barátja a férfiak között. És így tovább a többi is.

barátkés: fémnyelű, egyenletes, nem keskenyedő pengéjű, lekerekített hegyű kés. Nem szeretnek vele enni, nem tudnak vele bánni. Urasnak találják.

barika: kisbárány.

- baszérka: régimódi kapcsos bugyelláris.
- bazsajikom: bazsalikom.
- bárákárki: akárki.
- bátok: bádóg, bátokos: bádógos.
- ben van: nagyon ben van nálla a péz: fősvény az ember.
- mögbedádzik: arra mondják, aki a természetének nem megfelelően viselkedik, akin minden ok nélkül hírtelen hangulatváltozást tapasztalnak. Na ez is mögbedádzott!
- békarokka: békanyál.
- bicebóca ~ sánta bicebóca: sánta [tréjás-gúnyos].
- bicigli: ~ bicikli.
- billeg: póstai bélyeg [fiatalok már bélyegnek mondják.]
- bisalma: birsalma.
- bizonyoz: bizonyt mond, erősítget. Vátig bizonyozott, hogy úgy van, ahogyan ü mongya. Bizonyomra mondom: hitemre mondom.
- bizottan: bizony. Így bizottan, úgy bizottan. Bizottan úgy van.
- bohódzik: anyagi erején felül költekezik, — nagy lábon él.
- bókol: 1. álmában integet a fejével, 2. ültében elszunnyad.
- bordó: üres növény szár (pl. vöröshagymáé), bordóz: a vöröshagyma bordóit letöri.
- borza: bodza. Borzás dülönév a Maty-parton.
- botos: régimódi női harisnya [szó is, tárgy is kiveszőben].
- [mögböcsüll] mögböcsüll az urát: magázza, kendezi.
- böfő ~ büfő: olyan ember jelzője, aki nem tudja az illendőséget.
- bögöjszömű: kidülledt-szemű [ember].
- bögyös: kényes, rátarti.
- böndő: fűrt. Egy böndő szöllő.
- böngé: szedés után a fáján, vagy tőkéjén felejtett gyümölcs, vagy szöllő. Böngéz: böngéket keres.
- brukkol: turbékol a galamb.
- bubaruha: cókók, holmi. Összeszedhetöd a bubaruhádat, itt nincs tovább keresnivalód.
- budár: újonan ültetett fiatal szöllő, amelyik még nem igen jött termésre.
- bugojás: kontyos. Bugojás tyúk. Asszonyokra ritkán mondják, akkor is csúfolódva.
- bugyburikú: buborék. Ojan a, mint a vízön a bugyburikú.
- bukseng: bukfenc.
- buktij: károsodás. Csak buktivattam elanni.
- bung: bűg. Ugyan bungán a harang.
- búrjás: a dúsnövésű, sűrű palánta, vetemény jelzője.
- buszma: buta, nehézfelfogású.
- buzérál: ingerel, bosszant. Mi nek buzérálođ, nem látod.
- büntő: ütődés, kis seb az ember bőrén, büntős: sebes, sérült.
- büszke: egres.
- bűtfőszerda: hamvazószerda [régies, kiveszőben].
- bütykő: bütyök; bütykőn ~ bütyköt ~ bütykös stb.
- büvelkődik: bőbeszédűen, kissé kérkedve mond el valamit. Ugyancsak büvelkődött, hogy milyen jó sora van űneki.
- bűz: csíny. De sok bűztött gyerekek: nagyon csintalan volt gyerekkorában.
- canga: 1. fejős birka. 2. fesletterkölcsű nőszemély.

- capol: vízben-sárban viszi az útja.
Na most capolhacc öleget, még odaérsz.
- cappog: ugyanaz.
- cáger: óramutató.
- ceremória: ceremónia.
- cicamaca: cicoma, cicamacáz: cicomáz.
- ciccen: mukkan. Még ciccenni mersz?
- cicvara: tojásból, vajból, lisztből sült étel.
- cigánharmat: dér.
- cihog ~ cihög: vihog, nevetgél.
- cimbál: cibál.
- cinöge: cingár. Ojjan kis cinöge embör a sógora.
- cipós: olyan kukoricaszem jelzője, amelyik kukoricapattogatásnál nem pattogott ki.
- cira: cica, macska.
- cirál, rángat, cibál.
- cirka: macska.
- cirkalmas: tervrajzoló. Huva mégy? A Kovács cirkalmashoz.
- citkös: csipkézett szélű. A de azt a citkös tányért!
- citura: citera, citurál: citerál.
- cocolista: szocialista.
- cókmók: elegyes: paprikából, uborkából káposztából és vörshagymasalátából álló savanyúság. [újabb keletkezésű szó].
- êcuhol: elhalaszt máskorra. [gúnyos]. A' mindég êcuhójjá a dógot.
- cúkor: cukor; cúkor ~ cúkort ~ cúkorja.
- cupiz: csal a kártyázásban.
- cutat: tucat.
- csabda: szeles, csintalan (főképpen a gyerek), csabdákodik: csintalankodik, helytelenkedik.
- csacska: locska, bőbeszédű.
- csahoj: lucsök, locspocs; csahoi ~ csajhot ~ csajhos.
- csatorál: ajtón fölöslegesen kibejár.
- csávás: moslékos, kevertes veder, amiből a dísznónak adnak.
- csávásdézsa: fesletterkölcsű nőszemély.
- csemppe: csorba, mögcsempül: kicsorbul (főképpen edény).
- csentrös: cserép-, porcellán-edény. Nē hadd azt a sok csentröst az asztalon, mē majvalami éri.
- cservessző: az a szöllővessző, amelyet metszésekör meghagynak.
- csérog: pityeregve kötözködik [a gyerek, fehérnép].
- csézi: csésze.
- csíget: csillapít.
- csikar: fősvény, zsugori. Csikar embör.
- csíkmák: mákoscsík.
- csíkorog: csikorog.
- csilás: deres szemár. Vén csilás: vén ember [gúnyos].
- csimota: csemete, magzat.
- csitípaté: csetepaté.
- csonkavasárnap: a hamvazószerdára következő vasárnap.
- csónyik: csónak.
- csorbacsik: foghíjas [gúnyos].
- csosza: rosszlábú, csoszogós menésű.
- csök: keresztelői lakoma.
- csucska: csúcs.
- csutribál ~ csutri: dugott bál (a tanyán).
- [csűröl] kicsűröli magát: kifosztja, kiforgatja magát (jószívűségével, vagy pazarlásával) a vagyonból.
- dalom: talon (a ferblizésben). Mi a dalom?
- daménom: birtok, vagyon. Nem

- nyert vele daménomot: nem sokra ment vele.
- dátom: borralaló, ajándék.
- deferenc: különbség. Nem nagy a deferenc köztük.
- mögdeged: meggebed. Degeggy mög!
- débëlla ~ nagydébëlla: oromba, nagytestű lány.
- déböl: út, ver. Minek débölöd mindég azt a gyerököt?
- déta: vasárnap délutáni kiülés a ház elé, ahol a szomszédok elbeszélgetnek egymással.
- détáz: résztvesz a détaban.
- dícsér: dicsértesség-vel köszön.
- digri-dóré: silány, értéktelen (pl. ruhanemű).
- dili: félkegyelmű.
- disznósi: huncut.
- doszta ~ dosztig: elég. Dosztig övött.
- dödörög: didereg.
- döfös: dölyfös, döfösködik: dölyfösködik.
- dömmög: dörmög.
- dörzsolódik: zsörtölődik.
- drágás: aki mindent kitar az árából. Maga nagyon drágás!
- dúcoltat: dédelget, kisgyereket a karján ringat.
- dunog: az orrából beszél: Dunogóssan beszél: ugyanaz.
- édungóz: eltereférel (főképpen télen, szobában).
- duttyán: alkalmi sátor vásáron, búcsún, ahol étel, ital, muzsikaszó várja részben pihenésre, részben áldomásra, részben pedig mulatságra az embert.
- dülőz: dülőre jut. Alig tuttam vele dülőzni.
- egönye: jegönye.
- egrös: be nem ért, savanyú szöllő.
- egzáment: 1. vizsgálat. 2. vakáció.
- egzekvál: végrehajt.
- elegybelegy: elegyes (kissé gúnyos).
- előfogat: szántásközben egymás után fogott két ló. Olyankor fogják őket így, amikor vizes, nedves a föld, hogy a lábuk ne verjen nagy hantokat.
- előhasi: a dísznónak elsőizben ellett malacairól mondják: előhasiak.
- elsőlaponn: legelőször is. Előlaponn írd mög a levelet, azután fogja másba.
- mögemböröl: megsegit. Emböröj mán mög egy pár forinttá!
- emines ~ első emines: emines.
- engesztel: a jeget felolvasztja. Kiengeszteltem a kútat, mē befagyott.
- enyelög: izeg-mozog, nem találja ültében a helyét. Nē enyelögi azonna székön!
- enyhūs: enyhe.
- enyüm: enyém.
- erősfájjú: erős szervezetű (ember).
- ereszet: tornác.
- kiesik: kijut, osztályrészzül jut. Neköm ugyancsak kiesött a dolog!
- eznapságtú fogva: mátoľfogva. [ēbadó] ott hatta ēbadóba: ott hagyta a faképnél.
- [ēggyedibű] pl. ēggyedibű vágta ki a fát: azt jelenti, hogy a munkája fejében a fa az övé lett, a gazdának nem adott belőle részt.
- ēggyönk-másónk: egyikünk-másikunk.
- mögēggyel: 1. megver valakit. Jó mögēggyelte a felesé-

- git. 2. megritkítja a kukoricát, virágot, veteményt, hogy szebb termést hozzon.
- égggyütt van: vadházasságban él. Már esztendeje, hogy égggyütt vannak.
- égggyüdüdváltva: egy időmúlva.
- éhën: ehol, itt. Éhën van-ë!
- ënnnyihánszó: egynéhánszor.
- éféleji mise: éjféli mise.
- [életmag] életmagra kap: a beteg gyógyulni kezd, a palánta megfogon stb.
- éppenséggössen: éppenséggel.
- étkes: falánk, jóétvágyú (gyerek, malac).
- évelődik: tépelődik, eszi magát, füstölög magában.
- fal: falatozik, gyorsan meghányja magát ennivalóval.
- fanyalगतós: kényes, fanyalgó. Én még olyan fanyalगतós lányt nem láttam.
- fartat: firtat.
- feddz: fedd. Hánszó mög-feddzöttem mán; annyit ér neki, mint süketnek a jó röggelt.
- felejdök: feledékeny.
- [feles] feles a tajicskán a zsák igazíjjuk mög: nincs pontosan a közepén, nem arányos.
- [fene]: fene bele, fene ögye ki, fene ögye mög, fene álgya mög, fene reszëjje mög, fene árëndájja mög, fene húzza ki, fene rágja mög, feneövésbe van, ha fene fenét öszik is, a fene csakhogy mög nem reszelte érte; tót fene, ece-tös fene, mándokj fitty-fene; fenédzik.
- fentös: romlott. Ez a hús fentös! v. csupa fentös.
- féj: fej. Fejet ~ févë ~ fébe. félállás l. marhaállás.
- fénadrágszár: ostoba. Te fé-nadrágszár!
- fénéder: ugyanaz.
- févaj: párna, fejalja.
- fiatal: legény, fiatalember. Egy fiatalú kérdöztem, möre kö mönni.
- fíj: fiú. Két csalággya van: egy fíj, mög egy lány.
- fika: takony.
- fiknyos: fika × taknyos.
- finánclábszár: hosszúkás szivarfajta (a háború előtt gyártották).
- fiskáros: fiskális, ügyvéd.
- fittyög: fittyet hány.
- fódoz: foltoz.
- fogdal ~ fodval: football.
- fog: elsajátít, elles. A tudományát (mesterségbeli tudását) úgy fogta, nem szenvedött mög érte.
- fogadás: fogadalom. Fogadása van, az é nem iszik.
- foktom: cselekedet, factum. Foktomra került a sora beszéd után.
- êfokul: elfogódik, elérzékenyedik.
- forgóskomédia: ringlispíl.
- forgószerda: kettősünnepre követekező szerda.
- frustok: reggeli, frustokol: reggeliz.
- fuhar: fuvar, fuharos: fuvaros.
- fulládozik: fullad, nehezen vesz lélegzetet.
- funtus: fundus, házhely.
- fusfuskata: katicabogár.
- futtató: lóversenyter, futtatás: lóverseny.
- fütyürü: fütyülő.
- gagyarász: gügyög (a kisgyerekek).
- gagyó: bolond, félkegyelmű. Né nézzön mán egésszen gagyónak.

gáragy: garat.	gönye: gyöngé.
gazol: amikor csak a gázot kapálják ki a vetésből, a földet nem bántják, gázolás-nak hívják.	göröje: máléféle.
gágároz: gágog (liba).	göröntye: göröngy.
gájz: gáz.	gudrincs: elálló hajfűrt, huncu'ka.
gógyó: fej [tréfás]. Van itt a gógyóba!	gugyrodik: kuporodik.
gögös: gögös.	gugyúl: guggol.
gögyögtet: dédelget (kisgyereket, lányt).	összegúzsol: összeszorít, gyűr pl. kelmét).
	ügyű: 1. követasszony, 2. rözse-csomó.
	(Folyt. köv.) Bálint Sándor.

Közmondások, szólások.

(Karakószörcsök, Veszprém vármegye.)

- Êmég, min' *Bence* Noszlopra: hiába járt, nem végzett semmit.
 Száz *bunak* sincs éllat haszna: igen régi közmondás, ma nem igen hallani.
Bocskorba keresnyi, csizmábo köttenyi avválik böcsületédre: nyáron dolgozzék, hogy legyen téliruhára valója.
 Egyik kezibe a *bot*, másikba az irgalom: büntet, ha kell, de azután megbocsátóan adakozik.
Uticifra — házironda: ha utcára megy cifra, otthon tisztátalan.
Csere-csala: aki csereberél, ráfizet a cserére.
 Egy-két napig *dinom-dánom*, höttig való szánom-bánom: lakodalomkor mondogatják.
Dolog nem nevel helés testét: nem fejlődik csinosra, kinek ifjúkorában túlsokat kell dolgoznia.
 Êb helétt êb támod: nem kell sajnálni, ugysis rossz volt, majd akad másik, pld. cseléd.
 Akki *ebet* nyul után bottá kő hajtanyi, annak fene sê észik a foktábú: mit sem ér annak munkája, kit úgy kell munkára hajtani.
 Vess az *êbnek*, nem ugat, ha mégész, mégharap: közmondás a hálátlan-ságról.
 Maj az az *ehês* május: mégtanitt! gúnyos fényezetés, adod még te alább is. (Tavaszi kenyérszükség.)
Êsztadó van, de esszénynyító nincs: tanácsot adnak, de pénzt nem.
Mégenné a pudvás körösztfát is: telhetetlen, éhenkórász.
 Némegyibének *faik* ám a neve: így védi meg a magát, ha valaki elveszett holmiját keresi rajta.
 Mihaszna, *finyês* a tál, de üres: hiába hencegnek, mindenki tudja, hogy nem bővelkednek.
 Êgy a *füzeccsig*, ha üsz, ha ász: egy a fizetség, ha ülsz, ha állsz.
 Sürü *gazda* — ritka köntös: sok helyváltoztatással nem gyarapodhat a cseléd (gazdasági cseléd.)
Gazdag embêr: halálánok, szeginembêr disznájának nahhire van: mind a kettô feltűnô.